

ДЕРЖБУД УРСР
УКРАЇНСЬКЕ СПЕЦІАЛЬНЕ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ
ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
«УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Житловий будинок № 9 по
вул. Краківській в м. Львові
Попередні роботи. Том I.
Книга I. Шифр 85 -

ЛЬВІВСЬКА
КОМПЛЕКСНА
АРХІТЕКТУРНО-
РЕСТАВРАЦІЙНА
МАЙСТЕРНЯ

м. Львів

198 5 р

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

79 86-61

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

ДЕРЖБУД УРСР - УСНРВУ

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО - РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ПРОЕКТНИЙ
ІНСТИТУТ " УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ "

ЛЬВІВСЬКА КОМПЛЕКСНА АРХІТЕКТУРНО-РЕСТАВРАЦІЙНА МАЙСТЕРНЯ

ЖИТЛОВИЙ БУДИНОК Л 9 ПО ВУЛ. КРАКІВСЬКОЇ
В м. Львові

ПОПЕРЕДНІ РОБОТИ

Том I Книга I

Шифр 85 -

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Начальник ЛКАРМ

Гол. спец-архітектор

ГАП

І. Могитич

І. Ковалишин

Я. Кушнір

Львів - 1985 р.

Замовник : Дирекція Державного історико-архітектурного
заповідника м. Львова

Огляд я : Попередні роботи

Авторський колектив і відповідальні
виконавці

Прізвище, ім'я
по-батькові ! Посада ! Ступінь участі в
роботі

Кушнір Я.О.	гол. арх. проєктів	автор
Присяжний К.В.	гол. спец. арх.	—"
Лещинський Л.О.	вед. арх.	—"
Майорчук М.Г.	ст. наук. співроб.	—"

Головний арх. проєкту Я. Кушнір

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Склад документації І

на житловому будинку
ХУІІ - ХІХ ст. по
вул. Краківській, 9 в
м. Львові

Книга І. Попередні роботи

1. Лист - замовлення	стор. 4
2. Коротка історична довідка	стор. 5
3. Оцінопис. Попередні дослідження.
Рекомендації І	стор. 6
4. Висновок про проект кап -
ремонту буд. № 9	стор. 9
5. Попередні реставраційні
вимоги	стор. 11
6. Проект комплексного кап -
ремонту буд. № 9 по
вул. Краківській / арк. АС-2, АС-4,
АС - 5 /	стор. 13

Примітка:
тільки в
архівному
примірнику.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

-4-

УРСР

ВИКОНКОМ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ

Державний історико-архітектурний заповідник в м. Львові

Львів, 0, вул. Валова, 20. Тел. 74-10-49, 72-93-40, 72-85-88

29.07.1985 р. № 132

На № _____

Начальнику Львівської КАРМ
І-ту "Укрпроектреставрація"

тов. МОГИТИЧУ І.Р.

Дирекція Державного Історико-архітектурного заповідника в м. Львові просить виконати науково-реставраційні дослідження пам'ятки архітектури ХУПІ – ХІХ ст.ст. житлового будинку по вул. Краківській, 9 і пропозиції по реставрації і збереженню цінних архітектурно-художніх елементів.

Оплату гарантуємо.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Директор заповідника

В.А. Плехіновський

КОРОТКА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

на будинок № 9 по вул. Краківській в м. Львові.

Будинок № 9 по вул. Краківській є пам'яткою архітектури
XVIII - XIX ст., охоронний № 357 / Постанова РМ УРСР № 970 від
24.08.1963 р. /.

Попереднє обстеження будинку дає підставу вважати, що існую-
чий будинок має "ренесансну" основу / XVI ст. / ширина ділян-
ки, трьохдільне членування, кладка стін і склепіння підвалів /.

На протязі свого існування будинок зазнав неодноразових пере-
будов, остання з яких була здійснена в середині XIX ст. Про це
свідчить дата вирізьблена на поргальній двері вестибюлю - " 1847 " .
Після цього будинок був перепланований та пристосований під
житло. В такому вигляді він дійшов до нашого часу.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Попередні дослідження .

Виявлений на об'єкті стінопис є двох типів. 1 тип - олійний живопис, розміщений в брамі та на сходовій клітці в межах 1-го - 3-го поверхів. Композиція розпису імітує архітектурні деталі / колони, обрамлення прорізів, панелі / збагачені рослинним орнаментом та окремими фігуративними елементами.

2 - тип - темперний стінопис розміщений в приміщенні проїзду в подвір'я та на сходовій клітці / 4-й поверх /. Композиція складається з рослинного орнаменту та зображення дерев'яних конструкцій декорованих виноградними лозами.

Окрім цього в приміщеннях коридорів 1 - 3-го поверху та квартир виявлені альфрейні розписи рапортної композиції з рослинних та геометричних елементів.

Розпис 1-го типу належить до періоду між 1800 - 1847 роком. В композиції переважають елементи пізнього ампіру. Характерним для стилю є поділ поверхні стіни на площини за допомогою пілястрів доричного ордеру, оформлення горизонтального поділу панелями, орнамент гірлянд та рослинний орнамент фризів. Типовим для ампірної композиції є також використання меандрів, компоновка невеликих медальйонів з фігуративними зображеннями.

Стінопис має частково альфрейний характер / однакові рисунки рамок, панелей /, частково - живописний / медальйонна композиція стелі, фризи /.

Стінопис декілька раз реставрований. В композицію внесені незначні зміни.

Стінопис має дуже велику історичну та художню цінність. Розписи є єдиним повністю збереженим зразком поліхромії поч. XIX ст. у мит-

ловому будинку. За виключенням окремих композицій в кузь-
тових спорудах стінопис цього періоду на території ЛДІАЗ не
виявлений. В зв'язку з цим розпис має значення унікального іс-
торичного документу.

Художня якість композицій дуже висока. Розпис виконано з
дотриманням типового для стилю поділу площин, характеризується
професійним вирішенням світлотіні, рисунку, окремих деталей,
має характерну для пізнього ампіру насичену кольористичну.
Композиція має значну художню вартість.

Розпис 2-типу виконаний пізніше / імовірно в період
добудови 4-го поверху, тобто наприкінці XIX ст. /. Його сти-
леві риси дещо відмінні від вище описаного.

Композиція носить значно більш довільний характер не під-
порядкований архітектурним елементам. Завдяки перспективному
трактуванню порушується площина стіни. На розкритих фрагмен-
тах 4-го поверху виразно спостерігається живописний характер
композиції / відсутні повторні елементи, перспективне, світло-
тіньове вирішення рисунку конструкції та гілусок винограду /.
В проїзді існує альфрейний фриз. Мотив орнаменту - стилізо-
вані лілеї. Довільний плетінковий характер композиції, тип
орнаменту на фризі свідчать про певний вплив модерну.

Художня якість стінопису дуже висока. На розкритих фраг-
ментах видно бездоганність рисунку рослинних елементів,
професіоналізм в трактуванні перспективи, витончений колорит
майже малюнкових теплих деталей на великому пастельному тлі.

Стінопис є рідким зразком живописного опорядження к. XIX ст.
Має велику художню цінність.

Альфрейні елементи виявлені в приміщеннях житлових квартир
були частиною поліхромного вирішення інтер'єрів будинку.

Виконані якісно із великим смаком. Композиції типові для пізнього ампіру.

Приміщення тильної ізби мало розписну декорацію, дуже сильно знищену. Вимагає додаткових обстежень.

Поза цим на поверхнях сходової клітки збереглися заклики та лозунги. Написи здійснені у 1939 році, в період коли в будинку знаходилась одна з перших у Львові виборча дільниця. Написи мають велику цінність документу історії радянського Львова.

Рекомендації :

1. Стінописи 1-го та 2-го періодів повинен бути збережений та реставрований з доповненням втрат. Реставрацію слід провести на усій сходовій клітці, в брамі, та в приміщенні проїзду.

2. Альфрейний розпис у приміщеннях квартир бажано зберегти, як елемент поліхромного ансамблю будинку.

У випадку зміни функції будинку його слід реставрувати.

3. Зберегти фрагментарно заклики виборчої дільниці 1939 р.

4. Провести додаткові обстеження приміщення тильної ізби 1-го поверху.

про проект комплексного капітального ремонту житлового будинку № 9 по вул. Краківській в м. Львові

На розгляд представлено архітектурно-будівельну частину проекту комплексного капітального ремонту будинку № 9 по вул. Краківській /шифр проекту № 0 - 117 - 74 /.

Проект розроблено Львівським філіалом інституту "Укржитло - ремпроект" в 1975 р. /ГП - Леонт"св / . В проект внесено незначні зміни в 1984 р.

Замовник проекту : міське житлове управління. Штамп "Годен к производству" датований 1977 роком.

Проектом передбачено повне перепланування приміщень I - IV поверхів, а також підвалів для потреб торгівлі / підвал, I поверх / та кильців / I - IV поверхи, підвали /. Існуючі дерев'яні перекриття замінені на збірні залізобетонні.

В осях "А - Б" проектом передбачено надбудову 5-го поверху з влаштуванням двох 2-х кімнатних квартир.

Проектом не враховані вимоги, що ставляться до проектування в будинках - пам'ятках архітектури, а саме :

1. Збереження історично-цінної планувальної структури будинку. Проектом передбачено розбірку існуючих несучих стін і влаштування нових на всіх рівнях будинку.

2. Не дозволяються добудови та надбудови. Проект передбачає добудову до флігеля в осях "В - Г", а також надбудову V - поверху в осях "А - Б", що ймовірно може призвести до втрати конструктивної міцності будівлі.

3. Збереження цінних архітектурних елементів, оздоблення, стінопису, тощо. Проектом передбачено повна ліквідація елемен -

ті в сходової клітки, цінних віконних та дверних заповнень, арочні прорізи вікон і дверей та особливо цінного декоративного і тематичного стінопису в об'єкті сходової клітки, приміщеннях.

Перепланування житлових квартир на всіх поверхах виконано з порушеннями СНиП II - Л. I - 71 " Жилые здания. Нормы проектирования ". Так, наприклад, на II-му поверсі запроєктовано 10 одинкімнатних квартир, та ні одна з них не відповідає нормативним вимогам планування, санітарії. Передбачено також влаштування спільних кухонь для квартир 2-ї 3-а, 7 і 8, 4-а і 4 -б.

Заміну існуючих дерев'яних міжповерхових перекриттів на залізобетонні вважаємо допустимим при умові збереження планувальної структури будинку.

Проект необхідно відректувати з врахуванням вимог СНиП II - Л. I - 71 та спеціальних реставраційних вимог. В протилежному випадку пам'ятка буде цілковито знищена і втрачить свою архітектурну, мистецьку та історичну вартість.

Склав : ГАП Львівської КАРМ
 ін-ту " Укрпроектреставрація "

Я. Кушнір

ПОПЕРЕДНІ РЕСТАВРАЦІЙНІ ВИМОГИ.

до складання проєктної документації реконструкції будинку Л 9 по вул. Краківській в м. Львові / охоронний Л 357 /, пам'ятки архітектури ХУІІ - ХІХ ст.

1. Зберегти планувальну структуру будинку на стан ХУІІ - ХУІІІ ст. в осях "Д - Н" - "І - 9" в рівні підвалів, І-го та ІІ-го поверхів.

2. Зберегти та реставрувати вестибюль і сходову клітку в осях "К - М" на всіх 4-х поверхах :

а/ тип сходів ;

б/ огороження сходів, доповнивши втрачені елементи ;

в/ віконні та дверні заповнення, їх місцєрозташування, характер ;

г/ декоративний та тематичний стінопис / див. окремий розділ / " Стінопис. Рекомендації " /.

3. Зберегти розташування віконних прорізів та їх заповнєнь в стіні по осі "Л" на рівні І - ІІ-го поверхів.

4. Зберегти та реставрувати всі цінні елементи і конструкції в інтер'єрах, а також екстер'єрі будинку :

а/ дерев'яні сходишки ;

б/ металеві / чавунні / огороження сходів :

стійки - 6 шт.

балайсини - 93 шт.

в/ карнизи в приміщеннях І - ІІ-го поверхів / в осях "Л - К", "З-9" / ;

г/ склепіння в підвалах ;

д/ арочні прорізи вікон та дверей, а також в приміщенні ІІ-го поверху / стіна по осі "З" між осями "Л - К" ;

с/ віні, залишки камінів, печі ;

н/ двері у вестиблї / і поверх /, дверні від -
коси.

5. Передбачити доповнення втрачених елементів по типу і с -
муніх або згідно спеціально розроблених креслень.

6. Провести додатково детальні дослідження будинку та роз -
робити на їх основі проєкт реставрації та відповідного
пристосування.

Окрема вимога : Для найбільш повного збереження усіх цін -
ностей будинку передбачити пристосування
будинку для громадських функцій / музейна,
наприклад /, або повернути функцію, яку бу -
динок мав на протязі ХІХ - ХХ ст.ст.,
тобто готельну.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History